

Voorstel aan de raad

Nummer: 373

Portefeuille: R. Broekema
Programma: 5 Sport, cultuur en recreatie
Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering en 5.2 Sportaccommodaties

Onderwerp: Sport- en Bewegvisie 2030

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Sport- en Bewegvisie 2030 en onderstaande ambities en doelstellingen vast te stellen:
- 1A Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn. Voor iedereen is er passend, aantrekkelijk en toegankelijk sport- en beweegaanbod.
 - Doelstelling 1.1: Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe met minimaal 10% = 8300 inwoners.
 - Doelstelling 1.2: In buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.
 - Doelstelling 1.3: Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.
- 1B Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken de sociale cohesie in de wijken van onze stad.
 - Doelstelling 2.1: ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.
 - Doelstelling 2.2: het percentage jeugd en jongeren (4–17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.
- 1C Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen voldoende ruimte om te bewegen en sporten.
 - Doelstelling 3.1: uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.
 - Doelstelling 3.2: in de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.
 - Doelstelling 3.3: we werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen.

- 1D Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.
- Doelstelling 4.1: inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen
 - Doelstelling 4.2: scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.
 - Doelstelling 4.3: we werken aan een positief en veilig sportklimaat door de inzet van clubkadercoaches.
 - Doelstelling 4.4: we stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering sportieve prestaties
- 1E Ambitie 5: Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders
- Doelstelling 5.1: jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren
- 2 Hierbij te kiezen voor scenario 1; Basis op orde en deze te betrekken bij de integrale afweging van de kadernota's van de komende jaren
- .
- 2.1 In de komende jaren de basis op orde te houden door rekening te houden met scenario 2 Klaar voor de groei en hierop te anticiperen door dit te betrekken bij de integrale afweging van de kadernota's van de komende jaren
- 2.2 De structurele consequenties te verkennen aan de hand van de in de scenario's genoemde prioritering en deze te verwerken in de nog op te leveren implementatieplannen zoals het Huisvestingsplan Sportaccommodaties.
- 2.3 Verkennen welke locatie(s) geschikt zijn voor de ruimte vraag van 12 hectare sport, bij voorkeur geclusterd als sportpark in Warande 2.0.
- 2.4 Deze bij voorkeur te plaatsen nabij onderwijs en bestaande stad

Urgentie Raad

Geen urgentie: Er is geen datum waarvoor dit besloten moet zijn door de raad. Voorstel kan in reguliere procedure.

Voorgaande besluitvorming

Sport in Lelystad Observaties 2021
Startnota Sportvisie 2030

Inleiding

Naar aanleiding van de evaluatie van het huidige sportbeleid, heeft de raad besloten om een nieuwe sport- en beweegvisie op te stellen. De gemeente Lelystad wil met deze nieuwe visie richting geven aan het sport- en beweegbeleid voor de komende acht jaar.

Lelystad, hoofdstad van de Nieuwe Natuur, gaat zich ontwikkelen tot een sociale, veerkrachtige, duurzame en aantrekkelijke stad¹ van meer dan 100.000 inwoners in 2040. In lijn met de groeiambities van Lelystad, is het van belang om te blijven investeren in de kwaliteit en kwantiteit van het sport- en beweegaanbod en de sport- en beweegvoorzieningen. Dit draagt ook bij aan het visitekaartje van Lelystad voor bestaande en nieuwe inwoners.

Op dit moment is het aanbod van voorzieningen niet toereikend en niet toekomstbestendig. Dit heeft onder andere tot gevolg dat er onwenselijke wachtlijsten zijn ontstaan. Door meer te investeren kan er worden voldaan aan de huidige en toekomstige behoefte van de inwoners en wordt er waarde toegevoegd om de ambities van Lelystad Next Level waar te maken en de Positieve Gezondheid van alle Lelystedelingen te vergroten.

Argumenten

1. Kennis te nemen van de Sport- en Beweegvisie 2030 en onderstaande ambities en doelstellingen vast te stellen:
 - 1.1 De beschreven ambities en doelstellingen zijn nodig om de achterstanden in te lopen en haalbaar door er tijd voor te nemen tot 2030.*
 - 1.2 Deze visie is in samenspraak met vele maatschappelijke partijen tot stand gekomen en heeft breed draagvlak.*
 - 1.3 Een gezamenlijk punt op de horizon geeft kader en richting aan de (onverwachte) uitdagingen die zich de komende jaren zullen manifesteren. Vervolgens is het zaak de concrete stappen te zetten die nodig zijn om daar te komen.*
- 1A Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn. Voor iedereen is er passend, aantrekkelijk en toegankelijk sport- en beweegaanbod.
 - 1A.1 Als er voor iedereen passend beweegaanbod beschikbaar is zullen meer inwoners in beweging komen en zullen meer Lelystedelingen de beweegnorm halen.*
 - Doelstelling 1.1: Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe met minimaal 10% = 8300 inwoners.
 - 1A1.1.1 Des te meer Lelystedelingen de beweegnorm halen des te fitter en gezonder wordt Lelystad.*
 - Doelstelling 1.2: In buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.
 - 1A1.2.1 In de buurten met de grootste achterstand is de grootste winst te behalen.*
 - Doelstelling 1.3: Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.
 - 1A1.3.1 Door beter en intensiever samen te werken worden de doelgroepen beter bereikt en wordt het effect van de interventies groter*
- 1B Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken de sociale cohesie in de wijken van onze stad.
 - 1B.1 Alleen vitale verenigingen kunnen een grotere maatschappelijke rol aan. Hun aantal moet dus vergroot worden.*
 - Doelstelling 2.1: ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.
 - 1B2.1.1 Meer vitale verenigingen zorgen voor een hogere sport- en beweegparticipatie. Hierbij snijdt het mes dus aan 2 kanten.*

¹ Bron: Lelystad Next Level; Koersdocument Lelystad 2040, 20 maart 2021

- Doelstelling 2.2: het percentage jeugd en jongeren (4–17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.
1B2.2.1 Jong geleerd is oud gedaan en dus is het vooral zaak om de jeugd aan te bewegen te krijgen én te houden. Dit komt naar voren in het sportparticipatiecijfer.

1C Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen voldoende ruimte om te bewegen en sporten.

1C.1 Als de ruimte om te bewegen meegroeit met de groei van de stad wordt voorkomen dat we nieuwe achterstanden gaan krijgen

- Doelstelling 3.1: uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.
1C3.1.1 voldoende sportvoorzieningen is een belangrijke voorwaarde om verenigingen vitaal te kunnen worden en om interventies plaats te kunnen laten vinden
- Doelstelling 3.2: in de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.
1C3.2.1 Omdat steeds meer inwoners op een zelfstandige wijze willen sporten en bewegen is de openbare ruimte bij uitstek hun gewenste beweegvriendelijke domein
- Doelstelling 3.3: we werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen.
1C3.3.1 Ook de sportvoorzieningen moeten hun rol pakken als het gaat om mee te werken aan een duurzame toekomst. Zij kunnen hier zelfs een voorbeeldrol in spelen om zo de leden van de verenigingen te inspireren.

1D Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.

1D.1 De vaardigheid in bewegen is een belangrijke factor voor een leven lang bewegen. Naarmate we ouder worden houden jong aangeleerde vaardigheden ons langer actief.

- Doelstelling 4.1: inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen
1D4.1.1 Alle kinderen gaan naar school en dus is dat de ideale plek om in te zetten op de motorische ontwikkeling en is het zaak deze optimaal te ondersteunen
- Doelstelling 4.2: scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.
1D4.2.1 vooral de kinderen die achterlopen hebben veel baat bij deze extra beweegmomenten
1D4.2.2 deze extra momenten zijn voor scholen moeilijk te organiseren zonder extra hulp
- Doelstelling 4.3: we werken aan een positief en veilig sportklimaat door de inzet van clubkadercoaches.
1D4.3.1 je veilig en welkom voelen is de basis van een verenigingslidmaatschap. Hierbij worden de vrijwilligers van verenigingen geholpen door deskundige clubkadercoaches
- Doelstelling 4.4: we stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering sportieve prestaties
1D4.4.1 ontwikkeling van talent is erbij gebaat dat je op het niveau sport dat bij je past. Des te hoger teams of individuen kunnen wedijveren des te meer ruimte voor talentontwikkeling

1E Ambitie 5: Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders

1E.1 bij sportevenementen is meedoen of meegenieten als atleet, vrijwilliger of toeschouwer mogelijk voor iedereen en daardoor ook voor iedereen een inspiratie

- Doelstelling 5.1: jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren
1E5.1.1 Door extra nadruk op de jeugd en jongeren te leggen zijn spin-offs van 'volwassen' evenementen beter gewaarborgd

2. Hierbij te kiezen voor scenario 1; Basis op orde en deze te betrekken bij de integrale afweging van de kadernota's van de komende jaren

2.1 Alleen voor dit scenario zijn op dit moment de middelen voldoende aanwezig.

2.1 In de komende jaren de basis op orde te houden door rekening te houden met scenario 2 Klaar voor de groei en hierop te anticiperen door dit te betrekken bij de integrale afweging van de kadernota's van de komende jaren

2.1.1 Door te anticiperen op het scenario Klaar voor de groei maken en houden we de basis voor een sport- en beweegklimaat in Lelystad op een gezond peil.

2.1.2 In dit scenario groeit Lelystad toe richting het landelijk gemiddelde qua beweeg- en sportparticipatie.

2.1.3 Alleen de Basis op orde brengen zorgt ervoor dat we vanaf 2023 alweer achter gaan lopen

2.1.4 De investeringen die gemoeid zijn met de keuze voor het scenario Lelystad Next Level leveren minder profijt voor de investeringen (SROI), wet van de verminderende meeropbrengst.

2.1.5 Door de horizon op 2030 te zetten in plaats van 2026 is er meer kans dat de verandering van leefstijl ook daadwerkelijk duurzaam is, beklijft en structureel wordt.

2.1.6 Door middelen te gaan reserveren geven we zekerheid aan de maatschappelijke partners dat de koers van de visie wordt gevolgd en de kans op achterstanden en wachtlijsten veel kleiner wordt.

2.2 De structurele consequenties te verkennen aan de hand van de in de scenario's genoemde prioritering en deze te verwerken in de nog op te leveren implementatieplannen zoals het Huisvestingsplan Sportaccommodaties.

2.2.1 door de reserveringen meerjarig op te nemen in de begrotingen zal er meer zekerheid ontstaan bij de maatschappelijke partners.

2.2.2 Elke euro die in Lelystad wordt geïnvesteerd in sport en bewegen levert een maatschappelijke waarde op van 2,7 euro voor de stad.

2.2.3 In de prioriteiten wordt rekening gehouden met de driehoek voorzieningen, organisatie en activatie zoals ook in de visie opgenomen.

2.2.4 In de scenario's is beschreven hoe de ontwikkeling zou kunnen gaan, is de richting gegeven. Pas als deze scenario's met de partners verder zijn uitgewerkt wordt echt duidelijke welke middelen nodig zijn.

2.3 Verkennen welke locatie(s) geschikt zijn voor de ruimtevraag van 12 hectare sport, bij voorkeur geclusterd als sportpark in Warande 2.0.

2.3.1 Om de groei van de stad in het zuiden te kunnen voorzien van de nodige voorzieningen op het gebied van sport en bewegen is de aanleg van een nieuw sportpark essentieel

2.3.2 De omvang van het sportpark wordt duidelijk als de invulling vorm krijgt, maar met de voorlopige schets in gedachten is er minimaal 12 hectare nodig

2.4 Deze bij voorkeur te plaatsen nabij onderwijs en bestaande stad

2.4.1 De koppeling met onderwijs (Porteum) is extra belangrijk ivm de mogelijke inbreiding op het huidige sportveld bij de Rietlanden.

2.4.2 De beschikbaarheid van een sportveld op redelijke afstand is bij wet geregeld. Des te minder reistijd, des te beter het is voor het onderwijsprogramma.

2.4.3 Door het sportpark ook dicht tegen de bestaande stad aan te leggen is gebruik en toegankelijkheid beter verankerd.

2.4.4 De Waterwijk is een wijk met relatief meer problematiek en weinig groen. Door het sportpark dicht tegen de wijk te plaatsen kan het ook een sociale functie hebben voor de wijk.

Kanttekeningen

1. Niet alles is te voorzien. Regels en wetten veranderen. Nieuwe technieken worden ontwikkeld. Naast uitdagingen leveren deze veranderingen ook kansen en mogelijkheden op.
Door met regelmaat de visie en uitvoeringsplannen te evalueren blijven we bij de les.
2. Als we echt een verschil willen maken dan is de ambitie om één van de gezondste steden te worden een goede uitdaging.
Het is lastig om van de vloer op de zolder te springen. Het gemiddelde van Nederland is een goed tussenstation en daarna kunnen we verder uitbouwen.
3. Er is sprake van grote bedragen, budget wat in dat geval niet voor andere beleidsterreinen kan worden ingezet.
De vitale veerkrachtige Lelystedeling van 2030 en 2040 is erbij gebaat dat sport en bewegen als onderdeel van de Strategische en Maatschappelijke Agenda nu de aandacht krijgt die het verdient. Elke investering die hierin wordt gedaan betaalt zich namelijk drie keer uit als het gaat om het maatschappelijk rendement en zal ook ten goede komen aan die andere beleidsterreinen.
4. Naast ruimte voor het sportpark in de Warande is er ook ruimte nodig voor de openbare ruimte om het sportpark heen zodat er voldoende afstand is tot de bewoning die daar gaat komen.
Hier zal in het stedenbouwkundig plan voor de Warande aandacht voor zijn.
5. Door één onderdeel van de gehele gebiedsontwikkeling eerder te bepalen wordt het totale plan lastiger te maken.
Het gaat om een heel specifiek deel aan de rand van de Warande. Met de ligging tussen spoor, Larserdreef en energiecentrale is sport en spel een voor de hand liggende optie ter invulling.

Financiën

De voorliggende Sport- en Beweegvisie bevat een drietal scenario's met een verscheidenheid aan kostenposten. Voor het op orde brengen van de basis zijn er in het raadsakkoord middelen gereserveerd. Op basis van de voorstellen in de programmabegroting 2023 – 2026 zijn deze gereserveerde middelen vrijgegeven voor de uitvoering. Het scenario 'Basis op orde' en de daarin gestelde ambities kunnen grotendeels worden uitgevoerd binnen deze financiële kaders. Het gaat dan bijvoorbeeld om het geven van meer financiële armslag aan het Sportbedrijf, het vergroten van het recreatief zwemaanbod, en het reserveren van middelen voor het realiseren van een 4e sporthal.

Om ook in de toekomst de basis op orde te houden is het noodzakelijk dat de voorzieningen op het gebied van sport en bewegen meegroeien met de groei van de stad. In het scenario 'Klaar voor de groei' wordt inzichtelijk gemaakt welke extra middelen daarvoor op termijn benodigd zullen zijn. Deze financiële middelen zijn op dit moment echter niet beschikbaar, aangezien de programmabegroting 2023 – 2026 met ingang van de laatste jaarschijf een structureel tekort ter grootte van €8,5 miljoen per jaar laat zien. Op dit moment is het nog onzeker in hoeverre dit tekort zich ook daadwerkelijk in volle omvang voor gaat doen, één en ander afhankelijk van besluitvorming in Den Haag. Om die reden wordt voorgesteld de benodigde middelen voor het scenario 'Klaar voor de groei' zoveel als mogelijk te gaan reserveren en vrij te geven bij het maken aan de hand van nog te maken kadernota's. Het is via deze integrale afweging dat de raad uiteindelijk de keuzes kan maken over het reserveren van de hiervoor benodigde budgetruimte.

Vervolg

De maatschappelijke partijen die hebben meegewerkt aan de visie worden van het besluit van de raad op de hoogte gebracht. Een persbericht zal worden opgesteld. Tevens zal zsm uitvoering gegeven worden aan het uitvoeringsprogramma en zal een begin gemaakt worden om de verschillende implementatieplannen voor te leggen.

Bijlagen

- Bijlagen Sport- en beweegvisie 2030

Lelystad, 29 november 2022

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

A.N. van den Bergh

**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*